

Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen Jaarverslag 2021

Voorwoord

Een van de belangrijkste wapenfeiten van onze vereniging het afgelopen jaar was iets dat zich voltrok zonder dat we er veel voor hoefden te doen. We bereikten in het verslagjaar de 45 jaar. Vier en een half decennia actief zijn als vereniging en beweging was iets wat we graag met vele actieve dorpsbewoners hadden willen vieren. Maar ook hier gooide Covid roet in het eten. We hopen het dit voorjaar alsnog te organiseren vanuit de verwachting weer op een plezierige manier veel contacten te kunnen leggen.

Wel maakten we een magazine waarin we onder andere terugblikten op de geschiedenis van de LVKK. Ontstaan vanuit de behoefte aan zichtbaarheid van dorpen bij landelijke bestuurders en beleidsmakers, richtten Bernard Boerstal en Frank IJsselmuiden destijds de LVKK op. Doel: de leefbaarheid van de dorpen te behouden en te verbeteren. Dorpsbewoners werden in de loop der jaren koplopers als het gaat om burgerinitiatieven en inzet voor de kwaliteit van de eigen leefomgeving. Niet als verlengstuk van overheden maar door zelf de regie te nemen en verbindingen te zoeken met andere partijen. Met als resultaat prachtige voorbeelden van vitale dorpen. Ons magazine In de Kern laat dit zien en ook dit jaarverslag toont weer hoe de LVKK, als samenwerkingsverband van en met de provinciale verenigingen, het afgelopen jaar ondersteuning heeft gegeven aan al die vragen en behoeften die er vanuit dorpen en inwoners liggen. Behoeften aan verbinding, aan invulling geven aan grote thema's en uitdagingen zoals duurzaamheid en energietransitie, wonen, sociale verbinding, zorg, gezondheid en het voorkomen van eenzaamheid.

Het afgelopen jaar was een bijzonder jaar. Niet alleen doordat het een jubileumjaar was, maar ook omdat we in de laatste maand van het jaar afscheid namen van Koos Mirck die met pensioen ging. Veertien jaar lang was Koos onze markante bestuurssecretaris. Als projectleider was hij de drijvende kracht achter vele projecten die hij samen met anderen vormgaf. De vitale en hechte organisatie van dorpsorganisaties en dorpshuizen die de LVKK nu is, groeide mede dankzij hem. Het versterken van de positie van bewoners die zelf verantwoordelijkheid nemen voor de vitaliteit van hun dorp en regio, is voor Koos een belangrijke drijfveer geweest om zich in te zetten voor de LVKK. In de periode dat Koos voor de LVKK werkte, werden we zichtbaarder en gingen we strategische samenwerkingsverbanden aan. Inmiddels zijn we een belangrijke gesprekspartner voor ministeries, organisaties en bedrijven die de vitaliteit van het landelijke gebieden beïnvloeden en maken we deel uit van meerdere netwerken, ook op Europees niveau. Koos werd op 1 januari opgevolgd door Klaske Piebenga. Met haar zullen we de in gang gezette ontwikkelingen verder uitbouwen.

Leidy van der Aalst - Wolken
Voorzitter LVKK

Afscheid bestuurssecretaris Koos Mirck

05 december 2021

Het versterken van de positie van bewoners die zelf verantwoordelijkheid nemen voor de vitaliteit van hun dorp en regio, is voor Koos Mirck een belangrijke drijfveer geweest om zich in te zetten voor de LVKK.

Veertien jaar lang was Koos onze markante bestuurssecretaris. Als projectleider was hij de drijvende kracht achter vele projecten die hij met anderen vorm gaf. De vitale en hechte organisatie van dorpsorganisaties en dorpshuizen die de LVKK nu is, groeide mede dankzij hem.

De LVKK werd zichtbaarder en ging strategische samenwerkingsverbanden aan, waar Koos als bestuurssecretaris deel van uitmaakte en zich voor inzette. Inmiddels zijn

we een belangrijke gesprekspartner voor ministeries, organisaties en bedrijven die de vitaliteit van het landelijk gebied beïnvloeden. Op 1 januari gaat Koos met pensioen. Hij wordt opgevolgd door [Klaske Piebenga](#). Op dinsdag 7 december namen we digitaal en vanuit de studio van DKK Gelderland afscheid van Koos met bijdragen van Hans Cok (ministerie van BZK, Directie Democratie en Bestuur), Thijs van Mierlo (directeur LSA), Alle Postmus (BOKD) en Driek van de Vondervoort (oud-voorzitter LVKK).

Lees hier [het interview](#) met Koos in magazine In de KERN

De LVKK is een samenwerkingsverband van alle provinciale verenigingen voor kleine kernen en dorpshuizen. Zij ondersteunt via haar leden, met expertise op maat, ruim 4000 dorps- en dorpshuisorganisaties in Nederland en vele lokale burgerinitiatieven. In 2021 kreeg de LVKK voor de uitvoering van haar Activiteitenplan ondersteuning van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Daarnaast ontving zij voor projecten financiële steun van enkele Fondsen en van de EU.

De LVKK werkt met een vierjarig Beleidsplan en een jaarlijks Activiteitenplan. Eind 2019 stelden we ons nieuwe Beleidsplan: 'Energieke dorpen in een dynamische democratie', Beleidsplan LVKK, Dorpenbeweging Nederland, 2020-2023 vast.

Centrale aspecten in ons plan zijn:

- Democratische vernieuwing
- Participatie
- Kennisdeling en Enthousiasmering

De LVKK blijft hierbij de verspreider van kennis en ervaringen van actieve bewoners in het landelijk gebied. De kennis en ervaring heeft betrekking op vele thematieken die voor bewoners belangrijk zijn voor de ervaren leefbaarheid van hun dorp of regio.

Net als vorig jaar werd ook 2021 in hoge mate beïnvloed door Covid 19.

In het begin van het jaar mochten veel dorpsactiviteiten geen doorgang vinden; werden vergaderingen afgelast; voelden vrijwilligers zich kwetsbaar en trokken sommigen zich (tijdelijk) terug als vrijwilliger; dorpshuizen werden gedwongen te sluiten. Na een paar maanden waarin het dorpsleven weer tot bloei kwam, werden in het najaar de mogelijkheden weer zeer beperkt toegankelijk voor de mensen in dorpen en kleine kernen.

Zo zijn de drukste maanden - zeker voor de dorpshuizen - weer voor een groot deel met allerlei beperkingen voorbijgegaan. Maar: ook dit jaar leverden de beperkingen weer innovatie en nieuwe werkwijzen op!

Het Activiteitenplan 2021 is op een andere manier uitgevoerd dan we voor ogen hadden. In de eerste maanden van 2021 waren we deels nog bezig met het afronden van de werkzaamheden die onder het Activiteitenplan 2020 vielen.

De opvallendste zaken uit die afronding waren:

- Met betrekking tot de Omgevingswet begeleidden we vaak woonwensen-onderzoeken, waarna samen met de gemeente werd bekeken hoe de uit de onderzoeken voortvloeiende initiatieven een plek konden krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisie.
- De brochure 'Omgevingswet, de omgeving maken we samen' met tips voor bewoners en gemeenten werd geproduceerd en verspreid.
- De vitaliteitsscan voor dorpshuizen leidt opvallend vaak tot een bezinning over wat de plaats en functie van het dorpshuis in het dorp is. De uitkomst is dan vaak dat men meer een lokale netwerkplaats wil worden en het dorp betreft bij de nieuwe koers.
- Rond wooninitiatieven bestonden onze werkzaamheden in veel gevallen uit verschillende fases. Eerst het begeleiden van het initiatief tot een duurzame groep met duidelijke visie en wensen; het dorpsbreed inventariseren van woonwensen; het contact met de gemeente versterken en duidelijkheid over de nodige procedures; grondposities en financiële positie.

Jaar vrijwillige inzet: week van het vragen

12 januari 2021

In het Nationaal Jaar van de Vrijwillige inzet staan drie campagneweeken gepland. De eerste campagneweek vindt plaats van 18 tot 24 januari 2021 en heet de Week van het Vragen.

De Week van het Vragen heeft als doel om meer mensen bewust te maken dat vrijwilligerswerk op heel veel plekken kan bijdragen en dat er nog veel mensen nodig zijn om hier hun steentje aan bij te dragen.

In de Week van het Vragen worden vrijwilligers(organisaties) uitgenodigd om met mensen (potentiële vrijwilligers) in gesprek te gaan over de waarde van vrijwillige inzet

voor de samenleving, voor een ander en voor jezelf. Om deze gesprekken vorm te geven is er een toolkit met diverse ideeën en praktische tools beschikbaar om deze gesprekken te gaan voeren.

Lees hier meer over op de [site van de NOV](#)

25 september Burendag

11 augustus 2021

Alle kleine kernen en buurten van Nederland kunnen hun Burendagactiviteit aanmelden en tm 15 aug. een financiële bijdrage aanvragen via [burendag.nl](#)

Tijdens Burendag komen veel mensen met elkaar in contact, maar een betrokken dorp, kern, buurt en wijk is de rest van het jaar natuurlijk net zo belangrijk. De site van burendag geeft een aantal [handige tips](#) die daarbij kunnen helpen.

- Bij de duurzame dorpsinitiatieven op gebied van energie verbonden we de initiatieven aan de RES die voor veel dorpsbewoners iets abstracts, ver weg is. Het gaat om het zelf invulling geven aan de RES-doelstellingen en de opbrengsten ook inzetbaar te kunnen maken ten faveure van de gemeenschap. Covid 19 speelde bij de invulling van de RES een complicerende factor. Begin 2022 komt de publicatie/kennisheet die veel initiatieven in het land van informatie en tips voorziet.

Voor de LVKK en de provinciale verenigingen betekende de Covid-pandemie geen rust: integendeel, de leden stelden vragen wat nu wel en wat er niet mocht doorgaan; hoe de financiële klappen op te vangen waren; hoe zo veilig mogelijk de wensbus wèl te laten rijden; hoe wel met de bewoners te kunnen blijven communiceren etc.

Provinciale verenigingen overlegden met de gemeenten en met de provincies over de gevolgen van de pandemie en over mogelijke steunpakketten van die overheden. De LVKK zette met name voor de dorpshuizen (die met een flink gat in hun exploitatie te maken kregen) een lobby op.

We bereikten dat er september 2021 via het Gemeentefonds 16 miljoen extra aan de gemeenten werd uitgekeerd ter ondersteuning van de cultuur en de dorpshuizen. Ook verleenden Buma, Sena en Videma compensatie aan de dorpshuizen met licentie voor de periode dat de dorpshuizen gesloten of zeer beperkt opengesteld waren.

We ondersteunden in veel dorpen initiatieven om de eenzaamheid van de (veelal oudere en kwetsbare) dorpsbewoners te bestrijden. Bezoekregelingen, klussendiensten, maaltijdvoorzieningen, boodschappendiensten en telefooncirkels werden opgezet. Maatjes hielden contact met de kwetsbare dorpsbewoners.

De provinciale verenigingen communiceerden een groot deel van het jaar weer digitaal met hun leden. Er waren veel vragen, waardoor er veel meer contact was met de leden. Er was veel informatie om te delen, waardoor veelal via Webinars groepen leden werden bijgepraat en kennis werd gedeeld. De Webinars hebben inmiddels een vaste plek veroverd in de communicatie tussen initiatieven en met gemeenten en provinciale verenigingen. De verwachting is dat het contact met de leden blijvend veelvuldiger digitaal zal gaan met inzet van Webinars als het gaat om kennisdeling. Hiermee kunnen ook de contacten tussen de leden onderling worden versterkt.

Ook het bestuur van de LVKK vergaderde een groot gedeelte van het jaar digitaal. Gelukkig kon het werkbezoek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan Beringe wel live plaats vinden.

Het thema dorpsplan in relatie tot de Omgevingswet was in ons Activiteitenplan erg belangrijk. Ondanks Covid zijn zeer geslaagde experimenten uitgevoerd. Het was een aanjager voor zowel dorpen als gemeenten: De Omgevingswet vraagt om een visie op participatie en het maken van een dorpsplan vraagt om samenwerking en afstemming met de gemeente. Zo leidden de experimenten o.a. tot het gezamenlijk starten van integrale gebiedsprocessen; tot het besluit gezamenlijk te komen tot een omgevingsvisie in een op 1 januari 2022 te starten nieuwe heringedeelde gemeente en tot breed gedeelde overzichten welke stappen gezet kunnen worden op weg naar een afgestemd en gedeeld dorpsplan en naar een Omgevingsvisie.

OVKK en DKKGelderland luiden alarmklok voor dorpshuizen in interview Stentor

24 januari 2021

"Het moet niet lang meer duren of meer dorpshuizen komen écht in de problemen", waarschuwen Guido Ariessen van de vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen (DKK) Gelderland en Thijs Elderink van de Overijsselse Vereniging voor Krachtige Kernen (OVKK) in een artikel in de Stentor.

"Dorpshuizen teren in op hun reserves. Geld dat opzij is gezet voor groot onderhoud en investeringen wordt nu gebruikt voor de exploitatie en komen zij straks tekort." Ariessen en Elderink vrezen dat na de crisis amper geld overblijft voor onderhoud aan dorpshuizen en wijkcentra. Het gevolg is dat

Oost-Nederland op den duur te maken krijgt met verouderde gebouwen, die niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. Ariessen benadrukt: "De bedragen die zijn uitgekeerd zijn minuscuul kleine druppeltjes op een gloeiende plaat. Er is meer compensatie nodig."

Lees het volledige artikel in de Stentor van 20 januari [via de link](#).

Drempel tegemoetkoming vaste lasten verlaagd

22 februari 2021

Heeft uw dorpshuis al een aanvraag gedaan voor de TVL voor dit nieuwe kwartaal? De drempel is verlaagd. Dus kwam u eerst niet in aanmerking, dan is het door de verlaagde drempel misschien nu wel mogelijk om een aanvraag gehonoreerd te krijgen.

Vanaf de week van 15 februari kan de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) over het eerste kwartaal van 2021 worden aangevraagd.

Doordat het vereiste minimum aan vaste lasten over dit kwartaal wordt verlaagd naar €1.500 (was € 3.000) komen waarschijnlijk meer buurt- en dorpshuizen voor deze regeling in aanmerking.

Om de vaste lasten te bepalen, wordt met een vast percentage van de omzet gewerkt. Bij de SBI-codes die beginnen met 88 (die de meeste buurt- en dorpshuizen hebben) is het percentage vaste lasten op 11% van de omzet gezet. Een andere belangrijke voorwaarde van de regeling is dat het aanvragende bedrijf minimaal 30% omzetverlies moet hebben in het 1e kwartaal van 2021. Het omzetverlies wordt vastgesteld door de omzet in het 1e kwartaal van 2021 te vergelijken met het 1e kwartaal van 2019. De tegemoetkoming wordt minimaal €1.500.

Hiermee verwant is de vraag wat de **rol van de dorpsorganisatie** is. Ook in 2021 speelden een dertigtal dorpen het Kleine Kernen Spel dat we drie jaar geleden samen met de UU en Nanda Jansen of Lorkeers ontwikkelden. Zo'n zestig dorpen wilden het spel nog spelen maar moesten dit tot 2022 uitstellen in verband met Covid. Dit heeft geleid tot het uitstellen van de precieze analyse van de uitkomsten van het spel. Wel zien we dat het nu al veel inzichten oplevert voor de dorpsorganisatie en dat deze zich steeds vaker ontwikkelt tot een dorpsoverleg: niet de groep mensen die namens het dorp de communicatie met derden (zoals de gemeente) onderhoudt, maar een groep die de communicatie tussen de bewoners en de verschillende initiatieven faciliteert. Een aantal gemeenten stimuleerde hun dorpsorganisaties het spel te spelen; een enkele gemeente speelde ook mee. We willen in 2022 de dorpsorganisaties beter toerusten voor de rol die ze willen spelen.

Naast de vraag omtrent de rol en functie van de dorpsorganisatie is mede door Covid de vraag actueel geworden hoe je als dorpsorganisatie een duurzaam bestaan garandeert. Onder de kop Duurzaam dorpsoverleg hebben we in het kader van ons Activiteitenplan dorpen begeleid die zich ook de vraag stelden hoe je in de toekomst als actieve dorpsbewoners de contacten in en met het dorp zo vorm kunt geven dat je alle groepen bereikt en hun input ophaalt en ze betreft. Na de begeleiding was hier meermaals de uitkomst dat een nieuw dorpsplatform werd opgericht; een verbindende club tussen alle initiatieven en verenigingen en soms ook ondernemers; in enkele gevallen ook leidend tot een bedrijfsplan voor de dorpscoöperatie.

Voor de **Dorpshuizen** was 2021 wederom een moeilijk jaar door de periodes van sluiting en de bijgevolg moeilijke exploitatie. Toch was dit ook een jaar waarin juist het belang van een ontmoetingsplek in het dorp sterk naar voren kwam. Vanuit het dorpshuis werden veel initiatieven genomen voor de sociaal zwakkeren en ouderen in het dorp. In 2021 hebben we de Vitaliteitsscan aangepast aan de Covid-periode en voeren we de aangepaste 'Corona-proof-Vitaliteitsscan' uit. De gevolgen voor dorpshuizen zijn groot omdat verenigingen zijn opgehouden te bestaan, vrijwilligers zich terugtrekken omdat ze zich niet veilig voelen en ook hier weer de positieve kant: nieuwe activiteiten trekken nieuwe vrijwilligers aan. Ondanks Covid is weer een veertigtal Vitaliteitsscans uitgevoerd. Uit veel scans komt een herbezinning op de rol van het dorpshuis en de behoefte weer beter in te spelen op de wensen uit de dorpsgemeenschap naar voren. Ook is de vitaliteitsscan aanleiding geweest in te stappen in de verduurzamingsoperatie van de RVO.

We zien een duidelijke rode draad tussen de ontwikkeling van de dorpsorganisatie en de rol en functie van het dorpshuis. Vanuit zowel de dorpsorganisaties als de besturen en vrijwilligers van dorpshuizen komen steeds vaker signalen dat men zich meer wil richten op het verbinden van de mensen in de gemeenschap die bijdragen aan de leefbaarheid; die initiatieven nemen; die wellicht ook accommodaties ter beschikking stellen. Dat het van belang is samen te werken met alle initiatiefnemers.
"Uit het eigen gebouw of ivoren toren en weer echt deel van de dorpsgemeenschap zijn".

Voor de duizenden vrijwillige dorpsbestuurders is de **Vraagbaak** de grote en altijd up-to-date informatiebron. De Vraagbaak beantwoordt jaarlijks ongeveer 20.000 vragen: gewoon door handig gerubriceerd een enorme hoeveelheid kennis over alle aspecten van beheer, financiën, horeca-eisen, muziekrechten etc. etc. beschikbaar te stellen. Na de grote verbeterslag in 2018 is het gebruik van de site licht toegenomen. In 2020 constateerden we dat er toch nog een flink aantal artikelen is dat actualisatie behoeft of om een meer heldere uiteenzetting vraagt.

Het is ons in 2021 helaas nog niet gelukt om de leesbaarheid en het up to date houden duurzaam te borgen. We zijn in gesprek met de HAN (Hogeschool Arnhem Nijmegen) om in samenwerking e.e.a. vanaf 2022 te realiseren.

In 2021 bestond de LVKK 45 jaar. Opggericht door de provinciale verenigingen in 1976 heeft de LVKK zich ontwikkeld tot een landelijke belangenbehartiger voor de actieve plattelandsbewoner.

De viering van onze verjaardag hadden we i.v.m. Covid pas in het najaar gepland, tegelijkertijd met het PlattelandsParlement. Helaas moesten we dat vanwege sterk oplopende besmettingscijfers uitstellen naar mei 2022. Wel verscheen het magazine In de Kern ter gelegenheid van ons 45-jarig bestaan.

Een van de meest belangrijke, actuele thema's in het landelijk gebied is de mogelijkheid voor starters en voor senioren, te blijven **wonen** in de regio waar je mee verbonden bent. Alom bekend is dat de positie van starters op de woningmarkt uitermate zwak is. Covid 19 heeft de aantrekkelijkheid om huizen in het landelijk gebied te kopen nog verder verhoogd waardoor de prijzen nog meer stegen. Voor ouderen is de combinatie van wonen en zorg een belangrijke voorwaarde om in het dorp te kunnen blijven wonen en is het realiseren van woonzorgarrangementen uitermate complex.

We voerden pilots uit rond het thema wonen en gezondheid. Veelal is hierbij de gemeente een belangrijke partner. Het goed in beeld krijgen van de specifieke woonwensen is bijna altijd een eerste stap; het vormen van initiatiefgroepen een tweede. Contacten met gemeenten, woningcorporaties en bouwbedrijven die open staan voor vragen die samenleven en gezondheid betreffen, is dan het vervolg. Een enkele keer werd aansluiting gevonden bij een provinciaal pilotproject.

We verwachten dat ook de komende jaren dit thema actueel zal zijn. Hierbij speelt voor de initiatieven dat het zeer belangrijk is om in een goede samenwerkingsrelatie te komen met eerdergenoemde andere betrokken organisaties.

Voor ons Activiteitenplan 2022 is een belangrijke rode draad de samenwerkingsrelatie tussen de bewonersinitiatieven en de (gemeentelijke) overheid en andere samenwerkingspartners. Op vele van de inhoudelijke terreinen waarop de bewonersinitiatieven zich begeven, is dit een belangrijk aspect. Het heeft vooral betrekking op afspraken over eigenaarschap en verantwoordelijkheid.

Esbeek en de Europese Dorpsvernieuwingsprijs 2020

Vorig jaar werd i.v.m. Covid het jurybezoek voor de Europese Dorpsvernieuwingsprijs uitgesteld. Gelukkig kon het jurybezoek dit jaar wel doorgaan. In het najaar werd bekend dat de Nederlandse inschrijving in de categorie eerste prijs is gevallen. Uit die categorie werd Hofheimer Land (Bayern) als dé winnaar uitgeroepen. Esbeek zal in mei 2022 in Hinterstoder haar eerste prijs in ontvangst nemen.

Na een korte aarzeling (omdat we ons afvroegen of dorpen in deze tijd van Covid belangstelling hadden om zich in te schrijven voor een prijs), besloten we voorjaar 2021 de editie Nationale **Dorpsvernieuwingsprijs 2021** doorgang te laten vinden. Zeventien dorpen namen deel. De jury (bestaande uit Elles Bulder van de Hanze Hogeschool; Hans Cok van het Ministerie BZK; Thijs van Mierlo directeur LSA) besloot de dorpen Luttenberg (Ov.), Varselder Veldhunen (Gld.) en Zalk (Ov.) tot de finale toe te laten. De dorpen zijn in oktober door de jury bezocht en de jury bepaalde op 1 november de volgorde van de prijswinnaars.

De feestelijke prijsuitreiking waarbij de dorpen zich ook zouden presenteren, zou plaats vinden op het PlattelandsParlement op 20 november. Helaas moesten we besluiten deze i.v.m. Covid af te gelasten. Het evenement zal nu op 14 mei 2022 plaatsvinden.

De meeste provinciale verenigingen hebben in hun werkplannen begeleidingstrajecten voor het herbestemmen van leegstaand vastgoed. In het landelijk gebied is de woonbehoefte groot en komen kerken, basisscholen, bejaardenhuizen en agrarische bebouwing leeg te staan. Ook dit zijn veelal complexe trajecten waarbij in gesprekken met gemeente, bisdom, kerkbesturen en andere eigenaren lange wegen te gaan zijn. Een belangrijke eerste fase is ook in deze gevallen om een goed (en niet vrijblijvend) woonwensenonderzoek uit te voeren.

Begin 2021 startten we met de voorbereidingen voor het **PlattelandsParlement**. Al twee jaar geleden had de provincie Overijssel zich gemeld als medeorganisator.

De voorbereidingsgroep bestond uit twee mensen van de provincie, één van de OVKK, één van de BOKD en de coördinator van de LVKK. Het PlattelandsParlement zou plaats vinden te Dalfsen op 20 november.

Het programma was nagenoeg helemaal rond toen we op 4 november besloten het af te gelasten in verband met Covid. Als nieuwe datum is zaterdag 14 mei vastgesteld. Gelukkig lijken alle gastsprekers die we hadden vastgelegd, ook op die datum beschikbaar te zijn. Op 14 mei reiken we ook de Dorpsvernieuwingsprijs uit.

De LVKK participeert in het Europese project '**Welcoming Spaces**' dat wordt gefinancierd door het Europese Horizons 2020 programma. Hierin werken vijf Europese Universiteiten (Utrecht, Siegen, Warschau, Bologna, A Coruna) samen met vijf Europese ngo's uit dezelfde landen als de universiteiten.

Het project onderzoekt of vluchtelingen, statushouders, arbeidsmigranten kunnen bijdragen aan vitalisering van krimpregio's. De LVKK bracht haar ervaringen met bewonersinitiatieven op dit vlak in.

In het voorjaar 2021 participeerden we in het gesprek met de COA gericht op onderzoek om de match te verbeteren van met name statushouders met de plaats waar ze een woning

Digitaal symposium 'Wat eten we morgen?'

01 maart 2021

In veel EU-landen zijn bewoners actief bezig met gezonde voeding. Ze willen gezond eten, letten op de herkomst van hun voeding en verbouwen soms zelf de producten. Het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa (SBE), waar ook de LVKK deel van uitmaakt, organiseert op 25 maart van 14.00-16.30 uur een online (gratis) symposium.

Tijdens het symposium van de SBE zullen succesvolle burgerinitiatieven op het gebied van gezonde voeding uit diverse landen te zien zijn. Deze initiatieven passen in de ambities van de Green Deal die de Europese Commissie heeft vastgesteld: het programma 'van boer tot bord'. Het zijn bewoners zelf die grote impact hebben om die ambities waar te maken. En dan is het altijd leuk en goed om van elkaar te leren. Hoe doen andere bewoners het bijvoorbeeld in Duitsland, Belarus, België of Zweden? En wat gebeurt er hier in Nederland?

Bewoners(groepen) die bezig zijn met gezond eten, beleidsmakers, professionals, studenten en geïnteresseerden die met elkaar iets willen ondernemen op dit gebied zijn van harte uitgenodigd deel te nemen aan dit internationale symposium.

Dagvoorzitter Ben van Essen (SBE) opent om 14.00 uur het programma. Daarna vertelt Maurits Steverink, coördinator platform Achterhoek Food, over het LEADER-programma dat zich richt op de verduurzaming van de voedselketens in de Achterhoek: Van grond tot mond. Het thema gezond en eerlijk eten wordt in een breed perspectief gezet door 2 inleiders: voedingsexpert Jaap Seidell, hoogleraar voeding en gezondheid aan de Vrije Universiteit Amsterdam en Leen Laenens, voorzitter Velt. Vervolgens is er gelegenheid deel te nemen aan online workshops.

Hier een link naar het [nieuwsbericht](#) met het verslag.

krijgen toegewezen. Naar ons inzicht is het gewenst om de verwachtingen van een dorpsgemeenschap en die van de nieuwe bewoner beter naast elkaar te leggen. In 2022 zullen we dit gesprek opstarten in enkele dorpen die een nieuwe Dorpsvisie / Dorpsplan maken.

Nah Da is een ander Europees project waar de LVKK in participeert. Hierbij werken dorpsbewoners volgens een vaste methodiek de plannen voor een dorpshuis / multifunctioneel centrum voor het dorp uit.

Omdat de uitvoering van dit project wat Nederland betreft bij de Limburgse provinciale vereniging (de VKKL) ligt, hebben we het gehele project dit jaar onder de eindredactie van de VKKL gelegd.

Kennisdeling

Belangrijk onderdeel van onze werkzaamheden is het delen van kennis en ervaring. We doen dit met de provinciale verenigingen en de dorpsorganisaties en dorpshuizen; daarnaast ook met bedrijven en overheden; ook over de landsgrenzen heen.

Een belangrijke meerwaarde van de Landelijke Vereniging, als samenwerkingsverband en overkoepeling van provinciale Verenigingen die de dorpsorganisaties direct ondersteunen, is om ervaringen te bundelen: we halen ervaringen in verschillende dorpen op en verspreiden die over het hele land met o.a. brochures en via social media; via de Vraagbaak; via het Netwerk Duurzame Dorpen.

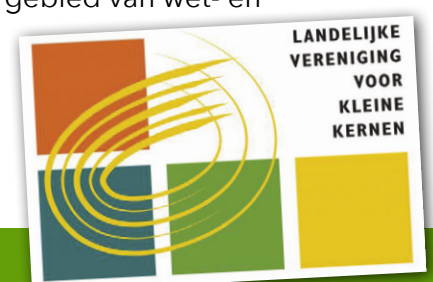
Coördinatoren, Dorpshuisconsulenten en bestuurders wisselen kennis en ervaring uit en brengen elkaar en - via hen - dorpsinitiatieven, in contact met innovatieve bedrijven en initiatieven. Kennisnemen en leren van elkaars ervaring staat op alle niveaus van de organisatie centraal.

Ook dit jaar is door onze provinciale verenigingen veel werk gemaakt van **digitale kennisdeling** en digitaal vergaderen. Digitale themabijeenkomsten werden door honderden leden en niet-leden gevolgd; kennisverspreiding via webinars namen een hoge vlucht. Hoewel elkaar fysiek ontmoeten belangrijk is, biedt digitaal informeren en overleggen nieuwe mogelijkheden. Afstanden worden daardoor gemakkelijker overbrugbaar en de toegankelijkheid wordt vergroot. Net als vorig jaar was het aantal deelnemers aan de webinars bijzonder groot. Aan het eind van het jaar constateerden enkele verenigingen wel een zekere 'webinar-moeheid'.

Onze inzichten over wat de belangrijke elementen van leefbaarheid van het landelijk gebied zijn, en met name ook de plaats die het bewonersinitiatief daarbij kan innemen, delen we met een brede groep van netwerkpartners.

Gericht delen we kennis met de Tweede Kamer; met ministeries; met grote bedrijven als Geldmaat en Post.nl. Internationaal delen we kennis en ervaring met zusterorganisaties uit bijna alle Europese landen en maken we ons gezamenlijk sterk voor een sterkere positie van het landelijk gebied en aandacht voor de problematieken als economische bedrijvigheid; mobiliteit; zorg en ook opvang van vluchtelingen.

Kennis halen we en delen we ook met de NOV, de koepel van Vrijwilligersorganisaties in Nederland. We participeren in een aantal werkgroepen op het gebied van wet- en

Webinar Nieuwe kansen voor vluchtelingen en krimpregio's?

01 maart 2021

Sinds een jaar verkent het project Welcoming Spaces hoe nieuwe kansen kunnen ontstaan als internationale migranten en vluchtelingen zich vestigen in regio's met bevolkingskrimp. Het goed matchen van personen en plekken blijkt echter niet zo eenvoudig. Toch zijn er in Nederland en daarbuiten succesvolle voorbeelden. Hoe lukt het hen wel? Dat wordt verkend in het webinar op 26 maart (11.00-12.30 uur).

Burgerinitiatieven, maatschappelijke organisaties, lokale, regionale en nationale beleidsmakers, uitvoerders en bestuurders van gemeentes, provincies en nationale overheden, onderzoekers en andere geïnteresseerden zijn van harte uitgenodigd om hun uitdagingen en vragen voor te leggen, en ook om hun goede praktijken en interessante strategieën te presenteren.

Het programma bestaat uit twee onderdelen. In de ochtend is er een Nederlandstalig webinar waarin de matching van statushouders en krimpregio's in Nederland onder de loep wordt genomen. In de middag is er een Engelstalige internationale meet-up over het matchen van zowel arbeidsmigranten als vluchtelingen met krimpregio's. Hieraan nemen interessante initiatieven uit heel Europa deel.

Zie [programma](#)

regelgeving en stimuleren de NOV om concrete ondersteuning aan te bieden aan haar leden op bijvoorbeeld gebied van de WBTR, de UBO en de Alcoholwet. Overigens ervaren veel bewonersinitiatieven de WBTR en de UBO als bureaucratische gedrochten die hun het plezier in vrijwilligerswerk voor een deel ontnemt.

De LVKK is lid van ERCA, de European Rural Community Association, en heeft nauwe banden (o.a. in het kader van het Europees PlattelandsParlement) met ELARD (de overkoepeling van Leader-initiatieven) en PREPARE (overkoepeling van vooral Oost-Europese organisaties).

De LVKK is ook de initiatiefnemer van het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa. Dit Samenwerkingsverband organiseerde dit jaar in het kader van de Green Deal een geslaagde onlinebijeenkomst met als thema 'Wat eten we morgen?' waarbij de nadruk lag op Europa-brede initiatieven rondom gezonde, betaalbare en duurzame voedselproductie.

Externe netwerkpartners

Met tal van organisaties, bedrijven, overheden zijn (in sommige gevallen zeer intensieve) contacten geweest. Voorbeelden zijn: het Ministeries van BZK, EZK en VWS, Geldmaat, De Nederlandsche Bank, Post.nl, Movisie, Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk NOV, Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners LSA, Nederland Zorgt Voor Elkaar, Universiteit van Utrecht (met betrekking tot Welcoming Spaces), Wageningen University & Research, Hogeschool Arnhem Nijmegen (Expertise Centrum Krachtige Kernen en de Zorgalliantie, Wendy Kemper en Korrie Melis), Rijks Universiteit Groningen, Hanze Hogeschool (Elles Bulder), Humanitas, Learn for Life en nog vele andere organisaties.

Afgelopen jaar wisten de Nederlandse media ons goed te vinden: met name het Radio 1 Journaal Blok Toine (Radio1) en Een vandaag (Radio en televisie). Veelal was dit Covid-gerelateerd en dan vooral over de positie van de dorpshuizen. Ook de (afwezigheid) van geldautomaten in het landelijk gebied krijgt in de media geregeld aandacht.

Verschillende provinciale verenigingen werken in Leader- of Euregioverband samen met dorpen en instellingen in Duitsland of België. Door bijeenkomsten van het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa (ontstaan op initiatief van de LVKK met participatie van de Hogeschool Arnhem Nijmegen, Learn for Life, Humanitas, Forte Welzijn en Iris Haarland Health Coaching), is met betrokken initiatiefnemers over de landsgrenzen gekeken en zijn ervaringen uitgewisseld. Het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa organiseert jaarlijks een symposium waarbij burgerinitiatieven uit verschillende landen met elkaar in contact worden gebracht.

Delegatie BZK bezoekt LVKK en actief Beringe

07 september 2021

Vrijdag 3 september bezocht een delegatie van het Ministerie van BZK tijdens haar jaarlijkse werkbezoek aan de LVKK, het Limburgse Beringe.

Thijs Rutten van de Coöperatie Steingood leidde de delegatie door het dorp en vertelde over de vele wapenfeiten die de bewoners van het ruim 2000 inwoners tellende plaatsje op hun naam hebben staan. Daartoe aangemoedigd door het gemeentelijke (Peel en Maas) concept van zelfsturing hebben inwoners een

flink aantal zaken zelf opgepakt en gerealiseerd die de leefbaarheid van het dorp zeer ten goede komen. Van gemeenschapshuis

'De Wieksjlaag' tot de nieuwe sportvelden tot woningen voor starters tot het eigen zonnepark die het dorp van inkomsten voorziet: deze en nog vele andere activiteiten kwamen voor het voetlicht.

De delegatie, die bestond uit Ellen van Doorne (Wvd directeur Democratie en Bestuur), Eddy Habben Jansen (senior beleidsmedewerker Versterking Democratie en Bestuur), Savannah Mellendijk (beleidsmedewerker) en Arne Bakker (stagiaire), was onder de indruk van de veelheid aan initiatieven. Deze staan niet los van elkaar, maar komen van de grond vanuit een gezamenlijke visie en betrokkenheid en dragen bij aan duurzame leefbaarheid. Met de vertegenwoordigers van BZK wordt binnenkort door een LVKK-delegatie verder gesproken over de versterking van initiatief en democratie vanuit de kleine kernen.

Esbeek ontvangt jury Europese Dorpsvernieuwingsprijs

25 augustus 2021

Een (Corona)jaar later dan gepland, is de jury van de Europese Dorpsvernieuwingsprijs on tour gegaan. Winnaar van de Dorpsvernieuwingsprijs 2019 Esbeek (Noord-Brabant) haalde tijdens de ontvangst op 25 augustus alles uit de kast en zorgde voor een grootse ontvangst van de juryleden.

De uitreiking van de Europese Dorpsvernieuwingsprijs laat nog even op zich wachten. Deze vindt komend voorjaar plaats in het Oostenrijkse dorp Hinterstoder, de laatste winnaar van de prijs.

De juryleden werden uitgezwaaid door de inwoners van het dorp, die even daarvoor gezamenlijk met de jury op de foto waren gegaan. Eenmaal thuis kunnen de juryleden nog eens beleven wat er allemaal in het Brabantse dorp van de grond komt. De inwoners maakten de film: Sjee, de lijm van Esbeek.

Klik hier voor een impressie van de dag.

45 jaar LVKK vieren we met het magazine In de KERN

16 november 2021

We hebben een magazine! Gemaakt ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan. Met uiteraard een terugblik: op de LVKK en de provinciale verenigingen. Maar vooral een magazine over de energie die er in dorpen leeft. Met o.a. columns van Wim Daniëls en Petra Possel, veel aandacht voor wonen en de toekomst van jongeren in dorpen. En lichte kost: recreatieve tips en leuke dingen die dorpen dankzij de inzet van inwoners te bieden hebben.

Helaas hebben we het jubileumfestijn zelf moeten verplaatsen naar komend voorjaar. Op zaterdag 20 november zouden we ons 45-jarig bestaan vieren met een symposium over wonen en het PlattelandsParlement. En vooral samen en feestelijk met veel actieve inwoners van dorpen en kernen uit het hele land. Dat is nu even uitgesteld.

En de finalisten van de Dorpsvernieuwings-

prijs? Ook zij moeten wachten tot de prijsuitreiking dit voorjaar. Maar wij kunnen ze alvast wel zien in hun prachtige dorpen, waar ze zijn gefotografeerd door Martine Sprangers.

Het magazine In de KERN is digitaal te lezen en ligt in print bij de provinciale verenigingen.

- Erop uit in eigen kern
- Jongeren en hun dorp: dichtbij jeugdvrienden en de voetbalclub
- Columns van Petra Possel en Wim Daniëls
- Onno Hoes adviseert: Investeer in dorpen

Colofon

Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen
Dr. Nassaulaan 3A
9401 HJ Assen

Uitgave: Januari 2022

Contact via: info@lvkk.nl
www.lvkk.nl
 @LVKK_NL
 @de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen

Koos Mirck kmirck@lvkk.nl
06 19 00 54 32

Per 1-1-2022

Klaske Piebenga: kpiebenga@lvkk.nl
06 19 56 64 35

Bestuur op 31 december 2021:

Dagelijks Bestuur

Leidy van der Aalst, voorzitter
Geert Hoogeboom, secretaris
Jan Boer, penningmeester
Tinie te Dorsthorst, vicevoorzitter
Ruud de Jong, lid
Ben van Essen, adviseur

Algemeen Bestuur

Behalve bovengenoemden ook nog:
Doeke Fokkema (Doarpswurk)
Frans Musters (Groninger Dorpen)
Jofien Brink (BOKD)
Willemien Woestenenk (OVKK)
Tinie te Dorsthorst (DKKGelderland; tevens vicevoorzitter LVKK)
Nico Bijman (VKKNH)
Ries Jansen (ZHVKK)
Jan Oudesluijs (ZVKK)
Evert van Schoonhoven a.i. (VKKNB)
Birgit op de Laak (VKKL)

Aangesloten provinciale verenigingen

Vereniging Groninger Dorpen	www.groningerdorpen.nl
Doarpswurk Fryslân	www.doarpswurk.nl
Brede Overleggroep Kleine Dorpen Drenthe	www.bokd.nl
Overijsselse Vereniging Kleine Kernen	www.ovkk.nl
Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland	www.dkk gelderland.nl
Vereniging Kleine Kernen Noord Holland	www.vvkknh.nl
Zuid-Hollandse Vereniging Kleine Kernen	www.zhvkk.nl
Zeeuwse Vereniging Kleinen Kernen	www.zvkk.nl
Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant	www.vkknoordbrabant.nl
Vereniging Kleine Kernen Limburg	www.vkkl.nl

